

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1924 kl. 1 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning av väckt motion om åvägabringsande av utredning och förslag för borttagande eller hävande av pantlånerörelsens sociala nackdelar.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 18, har herr *Wahl* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning, vilka åtgärder kunna från det allmännas sida vidtagas för borttagande eller hävande av pantlånerörelsens sociala nackdelar, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill en sådan utredning kan föranleda.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Det torde icke kunna bestridas, att pantlånerörelsen, sådan den för närvarande bedrives, är behäftad med åtskilliga särskilt ur social synpunkt betänkliga brister. I viss mån beror detta otvivelaktigt därpå, att i förordningen den 28 maj 1918 meddelade bestämmelser angående ifrågavarande verksamhet taga sikte huvudsakligen på ordningssynpunkter samt till förebyggande av de sociala vådorna av rörelsen meddela allenast den föreskriften, att pant ej får mottagas av den, som ej fyllt 18 år eller är berusad.

Utskottet.

Fullständigt oreglerade lämnas alltså exempelvis frågorna om begränsning av räntans belopp, om garantier för pantens vård under lånetiden, om rätt till återlösen av panten och densammes realisation, och jämväl saknas bestämmelser till förebyggande av rörelsens hygieniska vådor.

Enligt utskottets mening är ifrågavarande brist i lagstiftningen av den betänkliga art, att det för utskottet framstår såsom synnerligen angeläget, att åtgärder i syfte att komplettera de nu gällande föreskrifterna böra komma till stånd, och torde därvid jämväl vara förtjänt av beaktande frågan, om och på vad sätt pantsättning av arbetsredskap och gods, bekommet av fattigvård eller enskild välgörenhet o. dyl., må kunna förebyggas.

Nu angivna syftsmål kunna givetvis befrämjas även genom åtgärder av annan art, exempelvis genom rörelsens övertagande av kommunerna själva eller vissa allmännyttiga bolag med begränsad vinstutdelning o. dyl., och det torde tillkomma en blivande utredning att närmara undersöka, huru

vida nu nämnda och liknande åtgärder må anses för ifrågavarande syftemåls vinnande ändamålsenliga och i övrigt lämpliga.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att första kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning, vilka åtgärder kunna från det allmännas sida vidtagas för borttagandet eller minskandet av pantlånerörelsens sociala nackdelar, samt att, därest så erfordras, för riksdagen måtte framläggas de förslag, vartill berörda utredning kan föranleda.

Stockholm den 6 maj 1924.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Pauli, J. P. Johansson, Wahlmark, Anderson* i Hägelåkra, *Andersson* i Myggenäs och *Jonsson* i Lycksele.
